

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HÖGSKOLAN FÖR DESIGN OCH KONSTHANTVERK

TABU & IMPULS

FUNNY LIVDOTTER

Examensarbete 15 högskolepoäng
Konstnärlig kandidatexamen

Degree work 15 higher education credits
Bachelor of fine arts

VT 2013

Konstnärligt kandidatprogram i textil - kläder - formgivning
180 högskolepoäng

BFA programme in textile - garment - design
180 higher education credits

TABU
e
IMPULS

Examinator - Pasi Välimaa

Opponent - Katarina Wiklund

Opponent - Thomas Laurien

Handledare - Britt Marie Jern

*“Our animal anger is eating our human heart
How come everything hurts if nothing lasts”*

IAMX - The Unified Field

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<u>Abstract</u>	<u>7</u>
<u>Inledning</u>	<u>8</u>
<u>Bakgrund</u>	<u>9</u>
<u>Syfte</u>	<u>10</u>
<u>Mål</u>	<u>10</u>
<u>Frågeställning</u>	<u>10</u>
<u>Inspiration</u>	<u>11</u>
<u>Tabu / Impuls</u>	<u>14</u>
<u>Genomförande</u>	<u>15</u>
Lakrits	17
Jordgubb	17
Kola	18
Undersökande	18
<u>Presentation</u>	<u>20</u>
<u>Resultat</u>	<u>23</u>
<u>Reflektion</u>	<u>25</u>
Eftertanke & fortsättningsvis	26
Examination	26
<u>Slutord</u>	<u>29</u>
<u>Källförteckning</u>	<u>33</u>
Litteratur	33
Bildförteckning	33
Inspiration	33
<u>Tack</u>	<u>34</u>

ABSTRACT

This is my work about the subject taboo and impulse. It is an artistic study inspired by the neuropsychological concerning impulsiveness. Because that's what it is; an artistic bachelor exam work, and not a scientific research. I created three costumes inspired by taboo and impulse. As a material I used candy strings ("godissnören") in the flavours: liquorice, strawberry and caramel. Follow my struggle towards the materials transience that is both chimerically fascinating and unbelievably frustrating. I raise the question; is it technically possible to build costumes out of candy? And my answer is yes; it is possible! But it may not be what you first hoped.

Mitt arbete berör ämnet tabu och impuls. En konstnärlig studie inspirerat av det neuropsykologiska med impulsivitet. För det är just vad det är; ett konstnärligt kandidatexamensarbete, och ingen vetenskaplig forskning. Jag gestaltar tabu och impuls i tre stycken kostymer. Som material har jag använt godissnören, i smakerna; lakrits, jordgubb och kola. Följ min kamp i materialets förgänglighet som både är fantastiskt intressant och otroligt frustrerande. Jag ställer mig frågan; är det tekniskt sätt genomförbart att bygga kostym med godis som material? Och mitt svar är ja; det är det! Men det kanske inte blir som du först tänkt dig.

INLEDNING

Denna rapport handlar om mitt examensarbete på HDK vid Steneby.

Jag har fördjupat mig i temat tabuer och impulser. Inspirerat av det neuropsykologiska kring impulsbeteende. När hjärnan i växelverkan både gasar och bromsar, på en och samma gång. Det är inspirerande att jobba med facklitteratur, och med frågor kring människan ur olika vetenskapliga synvinklar.

Det känns viktigt för mig att betona att jag inte på något som helst vis är ute efter att lösa vetenskapliga mysterier, eller att jag kan helt och fullt förstå mig på dem. Det överlämnar jag till forskningen. Jag för en dialog med mig själv och med betraktaren där vi kanske inte ens får några svar, utan troligen ännu fler frågor.

Jag kommer gå igenom mitt materials förgänglighet, varför jag valde att jobba med just det materialet, en del praktiskt, en del inspiration och en hel del godis.

BAKGRUND

Tidigare har jag jobbat med kroppen och att klä den i en kostym. När jag säger kostym menar jag inte det manliga plagget som oftast förknippas med byråkratisk makt. Jag menar kroppsliga "skulpturer". Och det är det jag menar när jag använder ordet "kostym", framöver.

Under mina år på HDK vid Steneby har jag jobbat med kostymer i olika sammanhang. Jag har bland annat frihandstickat en kostym med 40 strumpstickor direkt mot kropp och en annan kostym där jag har omsorgsfullt valt en geometrisk form att skulptera upp, med hjälp av lapp teknik. Det händer något intressant när jag jobbar mot kropp. Människan, kroppen och plagget har en lång och invecklad historia till varandra. Upplevelsen kan snabbt ändras genom hållning, status, samspel och scenografi (bland mycket annat).

Jag har ett behov av att utforska kroppens möjligheter, och dess anpassningsbara relation till ting. Jag vill klä kroppen efter min egen tolkning av skönhet, ideal och behov. Mina kostymer är inga vardagligt bärbara plagg. De hör mer hemma i din fantasi, än i din personliga garderob.

Jag väljer att kalla dem för just kostymer, och inte smycken. Jag har inget emot att betraktaren ser dem som vilket av det, men min utgångspunkt är att klä kroppen, och inte att smycka den. Men lägger inte större vikt i det.

Jag finner det intressant att jobba utifrån antropologiska, psykologiska, sociala och filosofiska aspekter. Inte bara att klä eller gestalta människan, utan också ifrågesätta hur vi är och varför vi betar oss på ett visst sätt. Människan är en perplex och komplex varelse, och det är mycket som jag inte kan förstå i människans handlingar, rörelser och uppbyggnad. Det är kanske genom konsten jag kan föra en dialog med mig själv och med andra, om oss själva?

Varför godissnören? Jag tror bestämt att det började vid en fix-idé som jag hade. Och enklast och ärligast är nog svaret; för att jag vill. Att jag vill testa om det ens är möjligt att jobba med godissnören mot kropp. Hur materialet betar sig och hur det blir till uttryck.

Motivationen från min sida har varit att något så pass ogreppbart som tabuer behöver ett material som redan i sig är laddat. Godis passar ihop med frosseri, frestelse, kontroll och impulsivitet på ett självklart vis. Jag kanske inte kan förklara det tydligare än så. Det känns som att det passar ypperligt, av personligt tycke. Och jag kan möjligtvis fundera mer på varför, men det känns inte lika viktigt för mig.

¹ Frihandstickat, Stickat mot kropp 2012

² Lapp teknik, Kropp och Volym 2010

³ Mitt material till examensarbetet

SYFTE

Jag vill fördjupa mig i tematiken kring impuls och tabu.

Det är fascinerande med hjärnans ambivalenta signalsystem som först tänker en tanke, och sen jobbar på att blockera möjligheten att fullfölja det till handling. Som att gasa och bromsa samtidigt. Det finns dessutom de som har svårt att hindra sina impulser. Är det mänskligt att kontrollera eller att leva ut sina impulser?

MÅL

Jag ska göra en mindre kollektion. Att gestalta "tabun och impulser" mot kropp och att använda mig av godissnören som material för att genomföra min idé.

Ett av kraven är att vara materialet troget. Att inte tillföra mer utomstående material än nödvändigt. Gärna enbart godissnören, om det ens är möjligt.

FRÅGESTÄLLNING

- Är det tekniskt genomförbart att bygga en kostym med godis som material?
- Hur kommer materialet att reagera med tiden? Hur ställer jag mig till att materialet kommer att förändras (gå sönder, torka, stelna, smula, eller liknande)?
- Hur abstrakt kan min tolkning till temat bli? Hur viktigt är det för mig att man ska kunna läsa in temat i kostymerna?

⁴ Material: Lakrits

⁵ Material: Jordgubb

⁶ Material: Kola

INSPIRATION

I detta projekt har jag varit inspirerad av:

Kontraster. Den underliggande bisarra känslan. Det diffusa. Orbitofrontal cortex. Kontroll vs spontanitet. Kropps och fiktiva vävningar (t.ex. muskulatur, tankar). Förfall.

Jag utgår, i början av ett projekt, med det som jag inte är intresserad av. Eller det som jag inte eftersträvar. Även så i detta projekt. Jag definierade hur jag inte ville att mina kostymer skulle se ut. Mitt bästa sätt att ta reda på detta är genom Google => bilder. Det som jag kom fram till under mitt sökande var att jag inte skulle göra en toile och limma på godiset ovan på det. Det känns för enkelt och tråkigt. Dessutom vill jag inte att kostymerna ska vara söta/gulliga. Jag vill jobba med godis men ändå undvika den fördomsfyllda upplevelsen av godis mot kropp. Under min första delredovisning försökte jag förklara min utgångspunkt och pekade på massa inspirationbilder som jag printat ut. För att citera mig själv vart kontentan: *"Inte porrig Katy Perry utan mer crazy tacohatt"*. (delredovisning 15 mars 2013)

Jag snubblade över ett avsnitt ur den amerikanska serien *Project Runway*, där deltagarna fick skapa en kreation utifrån inköp ur en godisbutik. Mina tankar började spinna på vad det var som gjorde ett plagg intressant. Mycket hade att göra med om det känns innovativt, intressant och där materialet inte nödvändigtvis avslöjar sig självt i första början. I avsnittet "Candy couture" ställde jag mig frågan; hur hade jag gjort, om jag var med i detta avsnitt/program?

Jag är mycket inspirerad av Helena Hörstedt, Lucy Mcrae och Sandra Backlund. Alla dessa tre jobbar mot kropp, och jag vill påstå att de är mer mot det "kroppsskulpturala" hållet än mot mode (vissa mer än andra). Deras estetik tilltalar mig.

Mestadels är jag inspirerad av fotografi/fotografer. Mina favoriter under detta projekt är Joel-Peter Witkins, Nathalia Edenmont, Michael Janiszewski och Steen Andersen. Deras fotografier har en underbar och underlig underton som lätt kan misstolkas som total svärta. Jag hade mejlkorrespondens med Michael Janiszewski under 2009, och han själv har uttryckt att *"They are actually rather "special" and many people have difficulties to understand them."* (mejlkorrespondens 5 juli 2009) Det är lätt hänt, känns det som, när man jobbar med konst som inte ska vara till första anblick "vackert". Sen har jag personligen lättare för att använda melankoli som drivmedel än lycka. Det är kanske inte så konstigt att denna genre tilltalar mig.

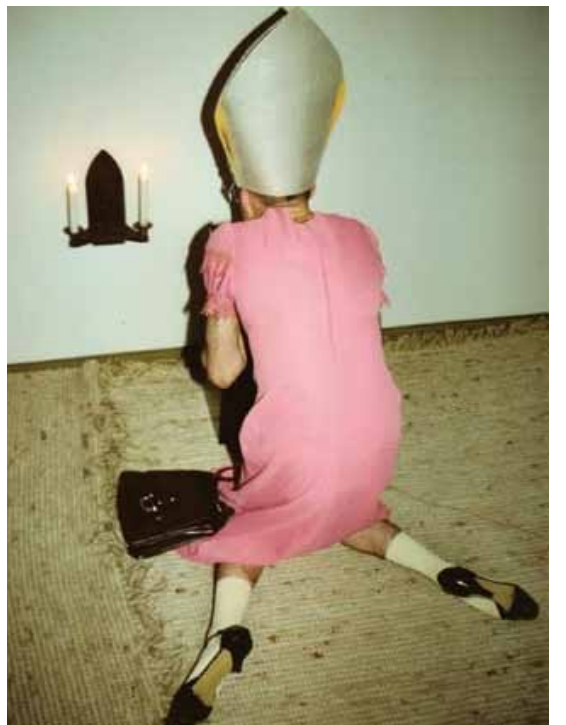
⁷. *The Bodies Exhibition*

⁸. *Tacohatt*

⁹. *Katy Perry*

¹⁰. *Project Runway*

Avsnitt: "Candy Couture"

11. *Helena Hörstedt*

12. *Lucy Mcrae*

13. *Joel-Peter Witkin*

14. *Michael Janiszewski*

TABU / IMPULS

"blå mosken", uppförd på 1400-t., efter en jordbävning 1760 i ruiner. 200,000 inv. — Enl. traditionen grundades T. 791 av Harun ar-Rasjids gemål.
Tabu ("märkt", "egendomlig"), ett polynesiskt ord, använt för att beteckna föremål l. varelser, vilka äro fyllda av en för omgivningen farlig makt och därför ej få beröras l. benämnas med sina verkliga namn (se Noana m n). För den primitiva människan äro t. ex. främlingen, den nyfödde och den döde T., vid präster och hövdingar, vissa arter av växter, djur, födoämnen o. s. v. Jfr Helig. — Ordet T. användes numera även i allm. i bet. "okränkbar", "som ej får antastat" o. d.
Tabula, lat. bräda, tavel.

t (engelska t = test prov (i detta fall på statistisk signifikans). Testfunktion (testvariabel) som används vid den typ av statistisk hypotesprövning som kallas t-test (engelska t Test, t test, t-test eller Student's t). Se 't-fördelning', 't-test', 'Student'.
(Se även hypotesprövning, testfunktion.)
T. Standardpoäng med medelvärdet 50 och standardavvikelsen 10. Se 'standardpoäng'.
tabu. Absolut förbud mot kontakt med eller omnämnande av något, i utomeuropeiska kulturer något beligt eller farligt, i västerländsk kultur något som inte får göras eller omnämnas, därför att det väcker starka obehags- eller ångestkänslor.
Vissa tabuföreskrifter har sin grund i föreställningar som en gång kunde förefalla rimliga och rationella men som inte längre har allmän giltighet.
takeffekt. Omöjlighet för särskilt skickliga eller kunniga att nå betygsresultat som de själva

¹⁵ Ur Bonnies konversations-lexikon från 1927

¹⁶ Ur psykologi lexikon från 1994

¹⁷ Min tatuering av Sigmund Freud

Det är svårt för mig att förklara varför jag finner facklitteratur, vetenskap och människor intressant. Förklaringen ligger nog mer i frågan. Min förundran över oss människor, i relation till varandra och vår omvärld. Livet är bara en enda stor fråga. Det kanske är själva frågan och förundran som driver mig till att vilja skapa.

Projektet började i en fråga; varför har vi tabun? Och vad är tabu?

Tabu - något som är eller uppfattas som förbjudet, heligt, som måste undvikas ofta grundat på ockulta eller religiösa grunder (tabu, 9 april 2013)

Det finns vissa beteenden som inte är normativt önskvärt. Alltså; ett beteende som anses vara opassande, äckligt eller konstigt. Denna gång har jag inte fokuserat på de tyngre tabuna som incest, nekrofilii osv. Utan de mindre vardagssociala tabuna. Jag tänker på frosseri, **impulsivitet**, och ett utstickande beteende. De är som oskrivna sociala regler.

Det krävs att man vet vad som är ett korrekt beteende för att veta vad som är ett felaktigt beteende. Freud skriver:

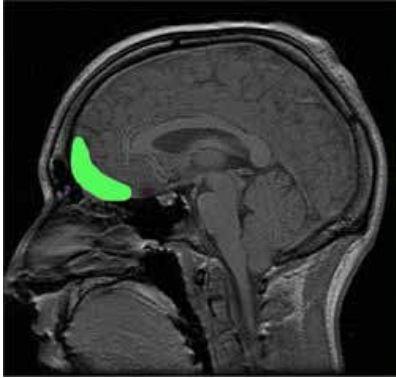
"Den döde, den nyfödde, den havande kvinnan och barnsängskvinnan frestar genom sin särskilda hjälplöshet; den nyss könsmogna individen frestar genom löften av njutning. Därför är alla dessa personer och alla dessa tillstånd tabu, ty man får inte ge efter för frestelsen" (Freud, 1995).

Freuds tes appliceras på viss typ av människor, och inte ting och allmänna situationer. Krävs det en underlägsen, för att det klassificeras som tabu?

Jag är intresserad av vad människan gör med sig själv och med sin sociala struktur. Det där mer impulsiva i vårt beteende. Som man ska kontrollera och behärska. Vi ska inte falla för frestelser och impulsiva beslut. Ändå är det lätt att man köper en stor godispåse och tvålar i sig den i sin hemlighet. Man kan säga att vi är ju inte mer än människor.

Ligger det mänskliga i att behärska sig eller är det mänskligt att leva ut sina impulser?

Impulsivitet är inte en störning, det är ett beteende eller karaktärsdrag. (impulsivitet kan däremot vara ett symptom för en störning). Det kan användas som en anpassningsförmåga och underlätta en oväntad situation. För mycket av motorisk impulsivitet kan leda till att man hamnar i svåra situationer utan att ha tänkt på konsekvenserna. Impulsivitet behövs för att man ska kunna vara nyfiken. Det är vårt sätt att utforska

¹⁸. *orbitofrontal cortex*
Delen som styr våra beslut.

och lära oss nya saker. Den inre viljan att veta (nyfikenhet, 12 mars 2013). Nyfikenheten är nyttig för vår utveckling och ett drivmedel för att vi ska vilja ta oss an nya projekt/uppgifter/situationer.

Det som jag fördjupat mig är gemene mans light-versioner av tourettes. När impulsen tar vid, fast vi försöker kontrollera oss. Ibland läcker impulsen igenom. Vår inre kamp mellan impuls och kontroll. Vår borderline-relation till vår egen hjärna.

GENOMFÖRANDE

En del av min research är det du finner under rubriken *Tabu / Impuls*, men givetvis kan jag inte delge all fakta och tankar kring min research för då hade rapporten hållet på i oändlighet.

Jag började med att öppna en påse med godissnören (kola) och testade kapaciteten i materialet. Hur håller det? Hur fäster man? Vilka tekniker ska jag använda mig av? Längre låg mitt fokus på att förstå hur materialet åldras och hur jag skulle kunna koppla dem samman. Genom att koppla ihop dem ände mot ände, var det tänkt att jag skulle sticka eller virka. Min motivation gick över till frustration när jag upptäckte att sammanfoga dem inte var så lätt som jag hade hoppats. Jag provade att elda, limma, knyta, sticka/virka in ändarna men materialet knöt upp sig själv eller lossnade av egen vilja. Materialet kändes hopplöst. Det är i första stadiet halt, livligt och mjukt, som senare övergår till bräckligt, stelt och matt.

I det första stadiet av frustration öppnade jag en hel kartong med godissnören (kola) bestående av 24 paket och lade ut på mitt arbetsbord. Min ödmjukhet till materialet gjorde mig feg, och det behövde motverkas med kvantitet. Jag provade att jobba med mängd mot docka och kände att jag övervann min oro. Efter lite feedback från min klass började jag att gestalta min kärlek och frustration till materialet med hjälp av kameran. Detta resulterade i en film och några fotografier. Personligen gillar jag inte att vara framför kameran, men eftersom upplevelsen och relationen till materialet är personlig fick jag frångå min skygghet. Jag provade vid ett senare tillfälle att använda mig av en utomstående person och filma samma scen. Detta gav inte det resultat jag hoppats på. Genom videon av mig själv, uttrycker jag helt ärliga känslor kring mitt examensarbete med frosseri som medel. Enligt mig förstärks upplevelsen av den genuinitet som genomsyrar filmen. Och då förbi ser jag att det är jag själv som är på bild, och att det rumliga i bilden är något stökigt till upplevelse.

Efter att ha gjort filmen kom entusiasmen tillbaka och fick mig att våga mer.

Jag hittade dessutom en lösning på hur man kunde sammanfoga godissnörena. Men hjälp av en manuell lödstation hettas delarna ihop med varandra. Inte med principen "ände mot ände" men med sig själv och i bunt. Detta underlättade min idé om att kunna hålla materialet helt i sitt ursprung utan tillsatta kemikalier, lim eller andra utomstående material. Med värme kunde jag manipulera materialet till viss mån som det är. Jag ville anpassa mig efter villkoren som materialet satte upp.

19-20. *Materialprover*

21. *Stillbild från min video*

22. *Stillbild: mitt andra försök*

23. *"ände mot ände"*

24. *Manuell lödstation*

Efter allt problemlösande och planerande, packade jag upp kartongvis med godis. Satte på musik i hörlurarna och började jobba. Första kostymen som jag började med var lakrits. Allt förarbete gör det lättare

att jobba intuitivt. Att man håller i materialet och låter ens inre estetik, erfarenhet och research jobba fram form och känsla. Jag gör ju hela tiden aktiva val, men de känns mer undermedvetet under "arbetsflow". För att uppnå koncentrerat arbete måste jag ha ett litet isolerat hörn och musik i öronen.

Från första början var jag noga med att tänka på hur modell kommer i kostymerna. På grund av materialets ambivalenta hållbarhet kunde jag inte bygga runt hela kroppen utan en tydlig öppning. Att sy på en dragkedja eller liknande var uteslutet då jag ville behålla så rent som möjligt med avvikande material. Med dessa aspekter i åtanke påverkade de givetvis utformningens estetik och villkor.

Att jobba mot överkropp underlättar möjligheterna att bygga upp volym, då materialet följer tyngdlagen. Den lodrätta kroppsytan gör det svårt för materialet att inte "rinna av". Genom att skulptera mot axel, hade jag förhoppningen av att materialet stöttar sig självt, och att axeln/axlarna gör resten av kostymen mer stadig.

För att hålla materialet mjukt, helt och fogligt en längre tid, plastade jag in dem i ett tjockt lager med plastpåsar och lindade in dem med varm kökshandduk dränkt i matolja.

Tankar kring hur kostymerna hade sett ut om de skulle vara helt obärbara, börjar kittla mig. Om man hade jobbat direkt mot docka utan att tänka på hur man ska få på och få av kostymen, då hade kostymerna fått ett annat utseende. Mitt problemlösande får ju annars slåss med estetiken, och det hade den ju annars sluppit. Dock är det nog så att kostymerna får mer fall och längd när väl kostymerna är "klara". När modellfotografierna är gjorda och när kropparna som kostymerna ska hänga på är färdiga. När kostymerna ska göras redo inför utställning.

Jag bestämde mig för att jobba enfärgat. Enligt min estetik gifter sig inte färgerna med varandra, när de blandas i en kostym. Jag kan känna en personlig avsmak av att jobba med färg på det viset, det skaver i mina ögon. I det här projektet ville jag mer ta vara på teknikskiftningar och formen.

Känslan som jag vill åt är en blandning mellan kontrollerat och okontrollerat kaos. Men ändå ge en känsla av stabilitet. Så som jag ser på tabu och impuls till uttryck.

Det var även viktigt för mig att kostymerna fick vara tre olika. Att jag inte upprepar eller återskapar tre likadana.

25-27. Färgförtydligande

28. Bild från arbetet: samtliga kostymer

LAKRITS

Jag påbörjade kostymen med att öppna tre paket och lägga dem över dockans axlar. Jag tänkte att om man gör dem med bar rygg och halterneck ringning kan modellen krypa in i kostymen. Valet att jobba utifrån halterneck var efter stabilitet och praktiska försök. Något att bygga ifrån. Ändarna av godissnören lödde jag en ögla av, och trädde upp på ett svart bomullsband. Detta blev stommen som jag utgick ifrån. Från början tänkte jag jobba mer täckande, till exempelvis en klänning. Men materialets tyngd och sprödhet gör det nästintill omöjligt. Även om man hade konstruerat en stomme för kjolen att vila på hade arbetet tagit för långtid. Allt rör sig om en kamp mellan tid och torkning. Det går inte riktigt att förhindra.

Kostymens slutresultat har jag aldrig kunnat förutse. Jag har kunnat bestämma vart jag ska börja och vilken kroppsdel, men under arbetets gång har allt bestämts på plats, i sekunden efter de förutsättningar som finns. Jag påstår inte att jag varit helt oförmögen till beslut av kostymens utseende, men att de val har skett av magkänsla, instinkt och av min estetik direkt på plats.

Lakrits var relativt följsamt. De gick att knyta, löda, fläta, väva och göra "telefonsladd"-lagningar (där man snurrar ett snöre runt kring en bunt andra snören). Lakritsmaterialet var lättast att jobba med, av alla tre materialen. De torkade inte lika snabbt som de andra och sprack desto mindre.

JORDGUBB

Efter lakrits kom jordgubbsmaterialet. Denna gång tänkte jag testa med bara en axel. Att modellen fick klä på sig kostymen från sidan. Jag försökte göra det enklare genom att bygga upp en grund i bomullsband som jag senare fick konstruera utifrån. Bomullsbandet färgade jag med tryckfärg i liknande färg som godiset. Det var tur att jag gjorde bomullsbands-skelettet, för jordgubbssnören ville inte hålla lika bra som lakrits. Det sprack på bara ett dygn, trots jag plastade in hela dockan. Ett mindre helvete. För att de skulle hålla så gott det går flätade jag tjockare lager. Förhoppningen var att spricker det kommer ändå det hålla upp sig med hjälp av varandra.

Jordgubb var det svåraste materialet. Det ville inte lödas i, flätas eller knytas. Och ville bara gå sönder.

29. Lödade öglor

30. Lakritskostym bakifrån

31. Skelettgrunden

32. Jordgubbskostym framifrån

KOLA

Denna gång tog jag försiktighetsåtgärder och testade materialet innan jag började skulptera. Kolasnörena gick med på att lödas till öglor. Även denna gång trädde öglorna upp på ett bomullsband (färgat med Akra-K för att stämma nåt sånär med kolafärgen). Jag planerade att modellen skulle ta på sig kostymen underifrån. Materialet sprack mer än vad jag önskade, och ju längre ifrån axlarna jag kom desto svårare blev det.

Kola var medel i svårighetsgrad, mellan lakrits och jordgubb.

UNDERSÖKANDE

Jag hade ingen aning om hur jag skulle ta mig an denna utmaning. Som jag nämnde under tidigare kapitel, hade jag lätt för att vara materialsnål. Att bara öppna ett paket i taget och pilla. När man jobbar med materialet, snöre per snöre, spricker och torkar det mycket fortare än när man har en hel bibba. I en bunt håller de varandra fuktiga längre och gör det möjligt att jobba med materialet under en längre tid.

Om jag ville att materialet skulle agera och bete sig så som jag själv behagar kunde jag ha valt något mer lämpligt. För mig var undersökandet i hur jag kan anpassa mig efter materialets natur. Man kan påstå att jag inte ville göra det lätt för mig. Jag ville se hur man kunde lösa konstruktionsarbetet med ett sådant nyckfullt material som godis.

Under förstadiet hade jag ingen aning om hur kostymerna skulle se ut. Utseendet av dem är baserat utifrån de möjligheter godiset ger. Man får vara lyhörd på hur materialet reagerar.

Jag bestämde dock tidigt att jag inte vill tillföra andra material. Att vara godiset så troget det bara går. Varför? Kanske för utmaningens skull.

Kostymerna är konstruerade med ett impulsivt skapande, alltså utifrån temat i sig självt. Jag har inte försökt eftersträva ett kontrollerat uttryck. Utan försökt ta vara på den oberäkneliga upplevelsen. Allt flätas samman, i varandra, med varandra.

En annan sak som diskuterats gång på gång är hur man förhåller sig till materialets förgänglighet. Det är nog något jag får acceptera. Det blir en del av uttrycket, som jag inte ens kan råför. Jag kan inte veta hur kostymerna kommer brytas isär. Om förfallet kommer vara tilltalande rent estetiskt. Det är många överraskningar framöver för mig.

³³ Kolakostym framifrån

³⁴ Kolakostym bakifrån

³⁵ Materialets sprödhet i torkat tillstånd

Materialets förgänglighet är något jag inte vill lägga mig i. Eller förhindra. Jag finner det intressant i tanken av att kostymerna går sönder. Dessa var inte gjorda för att leva.

Det blir en pågående undersökning i kostymernas förfall, från och med dem hängs i utställningslokalen.

PRESENTATION

Det har varit svårt beslut kring hur kostymerna ska redovisas/presenteras. Redan under PM-formulerandet bestämde jag mig för att boka studio för fotografering. Det har alltid känts viktigt att fotografera kostymerna på en modell. Plus det faktum att jag älskar att fotografera. På detta vis kan jag kombinera två media som jag uppskattar att jobba med: textil och fotografi.

Jag anser att det händer något intressant när kostym möter en riktig kropp. Och detta dokumenteras bäst med fotografi. Redan i början av projektet var jag övertygad att det var fotografierna som var det väsentliga. Jag har fått en annan uppfattning nu i slutet. Däremot ha jag fina bilder till en portfolio.

En specifik modell var bokad sen ett år tillbaka. Det är antagligen en del av mitt kontrollbehov som styrde detta beslut. Men min oro gentemot materialets hållbarhet och modellens kunnande, bokade jag in en andra modell med mer erfarenhet. Allt för att gardera mig, eftersom kostymerna troligen inte kommer hålla för en framtida fotografering.

Det är viktigt att kostymerna närvarar under utställning/presentation. Hur har varit en svår fråga. En tanke var att efter fotografieringssessionerna skulle kostymerna få torka och hängas utan docka (med bara sig själv som stöd). Detta är ingen möjlighet. Trots kostymernas stabilitet sjunker de ihop. Min enda möjlighet var mot docka.

Jag skulpterade av de befintliga dockorna som jag haft till förfogande, med dunillin och trälim. De vart inte tillräckligt stabila i sig, och fick fyllas med fogs-kum. Dunillin-ytan vart inte så slät som jag hade räknat med. Efter en veckas slit med dessa nyckfulla dockor tappade jag tålmodet och anlidade hjälp utifrån.

Kropparna kommer inte att synas speciellt mycket, när väl kostymerna hängs på. Färgvalet blev vitt. Allt för att kostymerna ska synas så bra som möjligt, och att dockan inte ska få för mycket fokus. Jag upplever att det blev en fin kontrast till kostymerna. Eftersom både dockorna och kostymerna kommer att väga en hel del, finns det ingen möjlighet att hänga dem med "osynlig" lina (tex fiskelina). För att det ska hålla - konstruerades det hål genom kropparna, där polyesterrep träs igenom. Repet är i samma färg som kropparna. Min förhoppning är att det kommer att se enhetligt ut, och inte dra allt för mycket uppmärksamhet till sig. Detta är inget man kan garantera eller veta på förhand. Men samtidigt känns viktigare att det är stabilt och kommer att hålla. Vissa moment skulle man ägnat mer tid åt, om tiden fanns. Tid att ägna sig åt att experimentera fram den bästa presentations-redskapen. I detta fall var jag tacksam över att jag hade dockor att presentera emot, över huvudtaget.

^{36.} Fotograferings-session

^{37.} Papper mache i arbete

^{38.} Dockorna halvvägs klara

^{18.} Stillbild från min video

Min idé är att kostymerna och video (den där jag äter av godissnörena) ska redovisas tillsammans. De talar så fint till varandra, enligt min mening. Helheten förtydligar mitt tema, än bara kostymerna i sig.

Resultatet från båda fotosessionerna

RESULTAT

Jag har skapat tre kostymer utifrån godissnören som material. De tre kostymerna fick var sin färg: svart (lakrits), röd (jordgubb) och ljusbrun (kola). Kostymerna är konstruerade med hjälp av fläteteknik, lödning och impulsivitetstävning.

Jag har även med hjälp av kameran visualiserat min relation till mitt material, examensarbete och tema. Detta resulterade i en liten video på 2:19 minuter, där jag äter av mitt material. Bitvis entusiastisk, bitvis trött och äcklad.

Jag har inspirerats av tabun och impulsbeteende. Där av titeln: "Tabu och impuls".

*Examens katalogbild
Fotograf: Theo Rosengren*

REFLEKTION

Jag valde inte godis för den lättsamma stämningen. Jag är nämligen inte den som vill jobba med sött och gulligt. Så för mig blev det en utmaning att ändå jobba med ett material laddat med en stereotyp bild, och dra det åt ett annat håll. Jag vill behålla upplevelsen av materialet. Det är meningen att du ska se att det är godis, men nödvändigtvis inte vid första anblicken. Hur du ska förstå det genom att kliva in i utställningslokalen utan någon för-information, är fortfarande oklart. Det kan kanske räcka med doften, för att du ska upptäcka det. Men det kan jag inte veta förens man har testat.

Ett citat som jag kommer tillbaka till upprepade gånger under arbete är *"känslan kör över kontrollen, som viker sig för impulsen"* (Sandstrak 2008). Sandstrak beskrev sin Tourettes på detta vis. Men den funkar lika bra i mitt skapande. Det är en målande beskrivning hur min kreativa process ser ut. Jobbar man enbart på kontroll, kommer inget oväntat i processen. Kontroll är något jag däremot eftersträvar i början av ett projekt, att förbereda inför skaparprocessen. Jag har fått kommentaren att jag kanske är för kontrollerande i mitt kreativa skapande, men det vet jag inte om jag är villig att hålla med om. Jag uppskattar när "känslan" hugger tag, och kommer man djupare in i sitt skapande är det lätt att det övergår till impulsivitet. Det som man även kan kalla för flow eller intuition.

Något som jag funderat över är; när objektet/verket klart? Det finns en romantiserad bild av att man "känner" när man är klar. Den känslan är nog ännu svårare att uppnå när man har 10 veckor på sig, istället för obegränsat med tid. Ibland får man låta tiden sätta stopp, men utan att ens grundtanke äventyras. Den teknik som jag har jobbat med kan strula till den avslutande känslan. När är man klar? Jag kan ju hålla på mer och mer. Och visst kunde kostymerna se annorlunda ut man hade fler veckor på sig. Jag kan påstå att kostymerna är ett inslag i min process, än ett färdigt resultat. Mitt mål var att skapa mot kropp, vilket jag har gjort.

I mitt kreativa arbete är det inte viktigt för mig att ha en punshline. Att med allt detta arbete vill jag inte säga "lev ut mer" eller "tänk på ditt sociala spel". Jag ställer en fråga, och kommer inte med ett påstående. Under arbetets gång ifrågesätter jag mig själv och mina möjligheter. Är jag ens kapabel att skapa något utifrån dessa premisser? Jag ifrågesätter även min egen roll gentemot social och kulturella normer. För även jag följer tabu-manualen. Jag kommer på mig själv med att vilja brista ut i sång, skrik i publika områden. Jag får impulsen av att fisa i obekväma situationer, men håller tillbaka så mycket jag bara kan. Vissa saker kan man släppa på, medan andra kanske ska förbli hämma.

Jag har svårt för oskrivna regler, auktoriteter och sociala umgängeslagar,

även om jag oftast följer dem. Konsten får mig att känna mig fri. Det är genom konsten jag kan uttrycka mig, få mer spelrum, trycka ut mina egna gränser och känna mig som den punkare jag en gång varit.

Jag har även kommit i kontakt med hur min arbetsprocess ser ut, och accepterat den.

EFTERTANKE OCH FORTSÄTTNINGSVIS

Som alltid tänker jag att jag hade kunnat våga lite mer. Ta ut mer svängar, ta i mer i uttryck och i färg. Ibland krockar mitt eget skapande, med andras skapande som jag tycker är intressant. Däremot kommer jag fortsätta att utmana mig själv i att våga ta i mer. Och där tror jag dessutom att tiden spelar en stor roll.

Kostymerna är för mig fortfarande är intressanta. Det är något som jag gärna fortsätter vidare med. Kostymerna kan nu efter redovisning, inte jobbas vidare på. De kommer att "dö" inom en kort tid. Men jag kan utveckla vidare. Kanske fördjupa mig i liknande material. Man kan tro att jag borde vara trött och äcklad av materialet såhär dags, men jag är bara mer förälskad och mer intresserad av vad jag kan göra med det.

När det gäller fotografierna som jag tog mot modell är de mer tilltalande för att ha i en portfolio. I efterhand önskade jag att jag vågade mer. Det är ju inget jag kan komplettera p.g.a kostymernas bräckliga tillstånd. Kostymerna är tillräckligt bisarra som de är, men dessvärre förlorades det i studiofotograferandet (enligt mig). Jag tror att studiofotografering hämmar mig och mitt uttryck mycket mer än om jag hade gjort fotografierna ute på location. Det är något jag kommer ta med mig till nästa gång.

EXAMINATIONEN

Examinationsredovisningen var en nyttig upplevelse. Det har skrämt mig sen första terminen på skolan. Jag vill betona att jag inte satt fram emot slutredovisningen. Men nu i efterhand var det en fin upplevelse att få visa upp och presentera det som jag jobbat så enträget med. Förberedelse och medvetenhet kring sin egen process och tankar kring projektet gjorde det lätt för mig att improvisera på plats.

Opponenterna hade massa kloka åsikter och tankar, som jag gärna vill dela med mig av. Den kritik som fastnade på min hjärnhinna. Katarina Wiklund satte fingret på att temat eller rättare sagt titeln skulle ändras. Under arbetets gång har temat gått från tabu till kontroll. Min titel

skulle då vara "kontroll och impuls". Jag har inte ändrat min titel då det ändrar en hel del tankar kring hela min rapport. Insikten öppnade upp min förståelse för mitt arbete. Mitt arbete handlar om kampen mellan kontroll och impuls. Både som tema, inspiration men även min egna personliga relation till skapandet. Där kan min rapport förvirra läsaren en aning. Det är inte bara inspirationen som är temat, det är även sättet att jobba på och min egen relation till kreativiteten/impulsen/kontrollen. Att inte bara tänka på temat utan även leva ut den.

Det blev även en diskussion kring "kropp" under redovisningen. Jag har undvikit att ta upp det hela i min rapport, men vill gärna snudda vid det hela just nu. Vad för typ av kropp man använder säger en hel del. Jag vill gärna inte se på det så, men dessvärre är det sanningen. En vacker, smal kvinna i godis anspelar på sex. En större, hårig man i godis hade säkert anspelat på en mer bisarr upplevelse. Jag gillar att jobba mot den kvinnliga kroppen utan att se på den med sexuella ögon. Men alla ser inte på det hela med samma ögon. Det måste jag vara mer medveten om.

"Där förgängligheten börjar tar förståndet slut"

- Marie von Ebner- Eschenbach

Med detta citat avrundade jag min examinationsredovisning. Att mycket försöker jag kontrollera, planera och strukturera men i slutändan lever materialet sitt egna liv. När jag väl "klätt av dem" plastpåsarerna vet inte jag vad som kommer att hända. Och det är där jag tappar kontrollen.

*Examinationsredovisningen
Konsthallen, Dals Långed*

SLUTORD

Mitt arbete har berört temat "Tabu och impuls", men främst kontroll och impuls. Jag har inspirerats av mitt tema, tekniskt jobbat impulsivt och bejakat min kontrollerande sida.

Jag accepterar att man inte ser mitt tema genom kostymerna. Det är inte det väsentliga. Det väsentliga däremot är att jag fått tiden att jobba med mitt nyckfulla material och att det ändå blev något tillslut. Bra eller dåligt. Spelar ingen roll.

Jag ser dock inget slut. Detta är bara början.

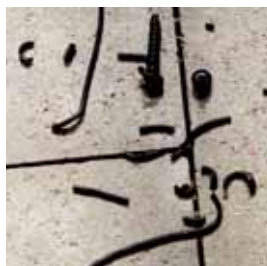
Det ska bli intressant att se hur länge kostymerna håller. Om de överlever den andra utställningen i Göteborg på Trädgårdsföreningen. Och om de orkar vara med på fler utställningar efter det.

Men godis har jag inte ledsnat på.

Än.

*Kandidatexamensutställning
Konsthallen, Dals Långed
Lakrits, jordgubb & kola*

*Examensutställning
Trädgårdsföreningen, Göteborg*

*Examensutställning
Trädgårdsföreningen, Göteborg*

KÄLLFÖRTECKNING

LITTERATUR:

- Freud, S. (1995). Totem och tabu: några överensstämmelser mellan vildars och neurotikers själsliv. Göteborg: Daidalos.
- Malinowski, B. (1969). Sex och tabu i ett primitivt samhälle. Stockholm: Rabén & Sjögren.
- Sandstrak, P. (2008). Mr Tourette och jag. Malmö: Bra böcker.

ARTIKLAR:

- Nyfikenhet. (12 mars 2013) I *Wikipedia*. Hämtad 2013-03-06 från <http://sv.wikipedia.org/wiki/Nyfikenhet>
- Tabu. (9 april 2013) I *Wikipedia*. Hämtad 2013-03-06 från <http://sv.wikipedia.org/wiki/Tabu>

BILDFÖRTECKNING:

7. The Bodies Exhibition <http://www.lifeinthefastlane.ca/body-worlds-bizarre-real-human-specimen-exhibit/weird-science>
8. "Crazy Tacohatt" <http://gotsmile.net/14966/taco-dip-hat>
9. Katy Perry <http://theebergdorfbrunette.blogspot.se/2010/09/welcome-to-candy-fornia.html>
10. Project Runway <http://www.mylifetime.com/shows/project-runway>
11. Helena Hörstedt <http://www.helenahorstedt.com/home.htm>
12. Lucy McRae <http://thersic.com/wordpress/wordpress/?p=270>
13. Joel-Peter Witkin <http://frkmoell.blogspot.se/2013/01/joel-peter-witkin.html>
14. Michael Janiszewski <http://www.fotogalerie-wien.at/content.php?id=10&ausstellung=92&details=1&PHPSESSID=dd6874cf1ac2b99c9ae5a397fc83fd63>
18. Orbitofrontal cortex <http://en.wikipedia.org/wiki/File:OFC.JPG>
36. Fotografi Sessionbild Eleonora Bergström
Bild på s. 22 (katalogbilden) är tagen av Theo Rosengren.

Resterande fotografier: Funny Livdotter

INSPIRATION:

"Mad but glad" BBC Dokumentär, 2007.

"Teenage Tourettes Camp" Dokumentär, 2006.

"I swear I can sing" BBC Dokumentär, 2011.

"Sex, death and meaning of life" Dokumentär, 2012.

"Tripple Nipples" (musik) <http://www.trippplenipples.com/>

"IAMX" (musik) <http://www.iamx.eu/>

"One Night Stand in North Dakota" (musik) <http://onsind.bandcamp.com/>

"Tourettes" (låt) av Nirvana. <https://www.youtube.com/watch?v=wIVdPI-oEmg>

TACK TILL:

STENEBY

Huvudsponsor Malaco som tillhandahöll mig med material

Handledare: Britt-Marie Jern

Mikael Oom som hjälpte mig med mina presentationsdockor och orkade med mitt egoistiska gnäll.

modeller: Isabelle Brinkåker & Amanda Windeman
make-up artist: Eleonora Bergström

Min klass : Textil - Kläder - Formgivning
Ida, Malin, Jennica, Gum-Lina,
Melina, Kristin & Emmeli

Mina lärare:
Pasi Välimaa
Maria Sjöstrand
Alexander Grüner
Jenny Beckman

Estrid Ericson stipendiet för ekonomiskt stöd

Ett litet extra tack till:

Mormor Ulla-Karin Olsson
IngeGerd och Erik Fogelberg
Mie Felth
Jessica Palm Samuelsson
Elias Malmberg
Kerstin Svensson
Anna Palmsköld
Victoria Holgers
Sigridur Eggertsdottir

Ni har lyssnat, hjälpt och fixat så att mitt arbete och min rapport blev så pass bra som det blev.

Plus en "ros" till:

Anna Broman på Akademihälsan i Göteborg. Utan dina kloka ord, råd och andningsövningar hade jag nog aldrig kunnat klara av en examensredovning! Scenskräcken må vara lika jävlig som innan, men nu kan jag tala aningens sans till mig själv, andas rätt och trycka i mig en beta-blockerare!